

İle de...

■ **Ecz. İbrahim GÜVEN**
TEB Genel Sekreteri

Tamirat veya inşaat ile ilgilenenler daha iyi bilirler. Eski adıyla "Nalburiye" daha yeni adıyla "Hırdavatçı" dükkanları vardır.

Buralardan, yaptıracağımız tamir veya inşaatımızla ilgili gereksinimlerimizi karşılarız.

Nalburiye dükkanlarının raflarında kilitler vardır. Küçük, büyük, sacdan, pirinçten, yapılmış "asma" cinsi, "gömme" cinsi, "ankastre" yani dıştan takılması. Çeşit çeşit anahtarları vardır. "Şifrelisi", "bilyelisi". Eh! olacak tabii. Teknoloji kilit sanayiinde de hızla geliyor, tıpkı ilaçta olduğu gibi. Şimdi anahtarları da çıktı. Kartla açılanları... Kilde kartınızı yerleştirdiğinizde açılıyor.

Eğer toplumumuzda bilim ve teknolojiyi yerleştirememişsek, işlevselliğini de çağın şartlarına uygun hale getirememiş demektir.

"Bu kilit çeşidi tarifi de nereden çıktı" deyişinizi duyuyor gibiyim. Ben de size "Acaba ne zaman kilide ihtiyaç duyarsınız?" sorusunu sormak istiyorum. Mümkün olursa merakınızı biraz daha arttırmak düşüncesindeyim.

Bana kalırsa saklayacak bir şeyi, kıymetli evrakı, değerli eşyası, korumak istedikleri, kaybetmek istemedikleri olduğunda insanoğlu bunu herkesin ulaşamayacağı şekilde tutmak ister. Bir dolaba koyar kitler, ayrı bir binaya koyar kitler, hele hele kıymetliyse çelik kasaya koyar kitler. Saklanacak çok çok kıymetliyse, imkanı ve gücü de varsa hele, insanoğlu ne kasalar bulur ya da yaptırır. Kimbilir...

Sahibolduklarını üzerinde taşıyan, saklayacak değerde bir şeyi henüz olmayan ancak birgün kendisinin de kıymetli eşyaları, değerli evrakları, saklayacak birşeyleri olacağını tahayyül eden biri nalburiye dükkanına gidip tezgahtardan "kilitlerdeki en son yenilikleri", "kilit çeşitleri"ni soramaz, arayamaz. Eğer sorup arıyorsa bu tıpkı birilerini hatırlatır hepimize... Saklayacak bir şeye, şansına güvenip beklemekle sahip olunamaz. Bu yolu deneyenler de kısa sürede beklemekten yorulacaklardır.

Eğer toplumumuzda bilim ve teknolojiyi yerleştirememişsek, işlevselliğini de çağın şartlarına uygun hale getirememiş demektir.

Önce çok ilerdiden örnek vermek istiyorum : A.B.D'de her 10 bin kişiye 480 araştırmacı düşüyor.

Yüzünüzü ekşittiğinizi, zorlandığınızı götür gibiyim. "Orası uzak kalır bize" deyişinizi duyuyorum. Gene de bir uzak örnek daha vermek istiyorum: Japonya'da 10 bin kişiye 50 araştırmacı düşüyor. Avrupa'da Federal Almanya'da bu sayı 40. Ya Türkiye'de ? Ülkemizde çağ atlamalardan fırsat bulup bunu ne yazık ki henüz iki basamaklı bir sayı haline getirememişiz. Onun için 10 bin kişiye düşen araştırmacı sayımız sadece 3... Eh! Üniversite açmaktan, üniversitelerde ikili öğretim, gece öğretimi, gibi faaliyetlerden fırsat bulup araştırmacı yetiştiremiyoruz ki...

Amerika, İngiltere, Almanya, Japonya gibi büyükleri bir kalem geçsek de bilimsel araştırmalar konusunda dünya sıralamasında Güney Afrika, Nijerya, Bulgaristan, Romanya, Taiwan ve toplam 43 ülkenin altında olduğumuz gerçeğini kafacıklarımızın bir köşesine nakşedelim.

Devlet İstatistik Enstitüsünün raporlarına göre Gayri Safi Yurtiçi .fasılatı içinde ülkemizde araştırma geliştirme harcamalarının payı binde 3.3. Aynı oran Japonya, Almanya, Fransa, Hollanda ve İsveç gibi ülkelerde % 2'nin üzerinde. Yani bizdekinin oran olarak 6-7 kat fazlası. O ülkelerin Gayri Safi Yurtiçi Hasılatları miktarlarının büyüklüğünü de düşünürseniz aramızdaki uçurumun boyutları ortaya çıkar.

Bizde kişi başına araştırma geliştirme harcaması 18 \$ iken, OECD üyesi ülkelerde bu rakim 382 \$. Doğrusu adamlar iyi para harcıyorlar.

Ayrıca araştırmacılığı teşvik etmeye gerek de duymamışız. Bir sistem yaratmamışız üniversite ile sanayi arasında Ar-Ge'yi arttıracak... Devlet herşeye teşvik uygulamış ancak bu konuyu görmezden gelmiş. Sanayi ile ilgilenen araştırmacıya değişik gözle bakmış çevresi, damgalar vurmuş, ünvanlar yakıştırmış. Ve beklemeye devam etmişiz, birileri çıkıp birşeyler bulsun diye...

Araştırma geliştirme istatistikleri her ülkede yükselen grafikler çiziyor. Bizdekini merak edeceksiniz biliyorum. Türkiye'de toplam Araştırma ve Geliştirme harcamaları 1983-1990 yılları arasındaki 8 yıllık dönemde reel anlamda yıllık ortalama % 21 oranında gerilemiş bulunuyor. Aynı dönemde özel sektörün Araştırma ve Geliştirme harcamaları ise yine reel anlamda yılda % 44 oranında azalmış bulunmaktadır.

Bu konudaki tabloyu aşağıda ibretle izlemenizi tavsiye ederim.

Sıra	ÜLKE	Toplam Araştırma - Geliştirme Harcamaları
		Reel Yüzde Değişim
1.	İSPANYA	13.45
2.	PORTEKİZ	13.44
3.	YUNANİSTAN	11.77
4.	FİNLANDIYA	9.14
5.	İTALYA	9.09
6.	İSVİÇRE	7.70
7.	JAPONYA	7.23
8.	DANİMARKA	6.80
9.	AVUSTRALYA	6.46
10.	NORVEÇ	6.32
11.	İRLANDA	5.38
12.	ALMANYA	5.36
13.	AVUSTURYA	5.10
14.	FRANSA	4.84
15.	İSVEÇ	4.60
16.	HOLLANDA	3.79
17.	İNGİLTERE	3.76
18.	ABD	3.40
19.	BELÇ-LÜKS.	3.35
20.	KANADA	3.28
21.	Y. ZELANDA	1.80
22.	TÜRKİYE	-21.77

Dünyada bir ilacın keşfi için en iyimser harcama ihtiyacı 250 milyon dolar iken, ülkemizin tüm kamu ve özel kuruluşlarının bilimsel araştırmalar için yaptığı harcama tutarı bir yılda 250 milyar liradır. Ah keşke TL'nin alımgücü \$'ın üzerinde olsaydı o zaman bu yazının en keyifli paragrafı burası olurdu hiç kuşkusuz.

Bu gerçeklerin ışığında Avrupa Topluluğu'na girme uğruna birtakım uluslararası antlaşmalara imza koyarken, ülkemiz gerçeklerini gözardı etmeden şapkalarımızı önümüze koyup hepimiz, siz sayın milletvekillerimiz, siz bürokratlarımız, siz gözbebeğimiz özel sektörümüz, siz kıymetli bilim adamlarımız, siz değerli aydınlarımız, siz zor şartlar altında görev yapan hekimlerimiz, siz bu ülkenin dört bir yanında 24 saat kesintisiz hizmet veren fedakar meslektaşlarımız hepimiz bir iyice düşünmeliyiz bu konuyu.

Baskılara kapılmadan, kendi gerçeklerimizi iyi bilerek, ilaç üreten sanayimizin sorunlarını, ilacı tüketiciye ulaştıran enflasyon pençesindeki eczanelerimizi, mensupları için aldıkları ilaç bedelini bir türlü ödeyemeyen sosyal güvenlik kuruluşlarımızın durumunu da düşünmeliyiz.

Sonra da sormalıyız. "Şimdi siz bu en sağlam, en dayanıklı kilitlerden alın bakın, ileride saklayacağımız, koruyacağınız ne buluşlarınız olacak, neler neleriniz olacak" diye anlatan 1992 modası İtalyan kilit ustalarının "İLAÇTA PATENT UYGULAMASI İÇİN" anlattıklarını dinlerken.

Şimdi kilit acil bir gereksinim mi diye?

*"Bilmeyen ve bilmediğini bilen, çocuktur. Ona öğretin
Bilen ve bildiğini bilmeyen, uykudadır. Onu uyandırın.
Bilmeyen ve bilmediğini bilmeyen, aptaldır. Ondan sakının.
Bilen ve bildiğini bilen, liderdir. Onu izleyin."*

ÇİN DEYİŞİ